

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 12 maja 1933 r.

859.

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział. Str.

1. "Echo" o litewsko-niemieckich rokowaniach handlowych.- I. 1.

K r o n i k a .

2. Sprawa traktatu handlowego z Sowietami.-	"	"
3. Rokowania handlowe ze Szwajcarią.-	"	"
4. Rokowania handlowe z Hiszpanią.-	"	"
5. Dokoła rokowań handlowych z Niemcami.-	"	"
6. Udział Litwy na światowej konferencji radjowej.-	"	2.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

7. Sprawa projektu ustawy o metrykacji cywilnej.-	III.	"
8. Projekt ustawy o odszkodowaniu za wyłączone grunty.-	"	"
9. Echo sprawy Olszewskiego.-	"	"
10. Nowy docent uniwersytetu W.W.-	"	"
11. Budowa państwowego instytutu weterynaryjno-bakterjologicznego.-	"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOSCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

12. Stan przedsiębiorstw niemieckich na Litwie.-	IV.	"

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"E c h o" o l i t e w s k o - n i e m i e c k i c h r o k o w a -
n i a c h h a n d l o w y c h ."Echo" Nr.125 z 9.V.1933 r. Art.p.t.
"Nowa barjera celna". Streszczenie:

Litewsko-niemieckie rokowania handlowe mają się rozpocząć w czerwcu. Już w maju jednak rząd niemiecki pośpieszył z zamknięciem granicy dla litewskich produktów rolnych. Inaczej trudno objaśnić tak gwałtowne podwyższenie ceł importowych na bydło, nasienie koni-
czyny, soczewicę, siano i słomę, które to produkty Litwa głównie eks-
portuje do Niemiec.

Główne niebezpieczeństwo dla gospodarki litewskiej stanowi nie wysokość niemieckich ceł importowych, a tylko sam kierunek poli-
tyki celnej w Niemczech, które starają się ochronić swój rynek wew-
nętrzny przed importem towarów ze względu na katastrofalny spadek
eksportu i pasywność bilansu płatniczego. W ten sposób blokada Nie-
miec obecnie przeprowadzona została nie od zewnątrz, a od wewnątrz.
Gdy tylko litewski czy inny rynek eksportowy przystosuje się do warun-
ków cen niemieckich, oczekiwać należy dalszej podwyżki ceł.

Perspektywy takie mocno utrudniają prowadzenie rokowań z Niem-
cami. Właściwie mówiąc Niemcy należy uważać, podobnie jak Rosję So-
wiecką za państwo, które nie należy już do konsumentów na rynku li-
teńskim. Ze względu jednak na to, że dotychczas Niemcy pochłaniały
40% eksportu litewskiego, niemiecka polityka handlowa ma dla Litwy
ogromne znaczenie. Ostatnia barjera celna nie da się przeskoczyć. Wy-
padnie szukać dla produktów litewskich rynku zbytu w innych krajach.

Wnioski są jasne. Nie należy poddawać się iluzji rokowań z
Niemcami. Natomiast należy intensywnie szukać nowych rynków zbytu.
Spółdzielnie litewskie i instytucje państwowe dawno już wstąpiły na
tę drogę. Teraz kolej na importerów prywatnych. Litwa nie jest w sta-
nie przeszkodzić Niemcom w izolacji niemieckiego rynku wewnętrznego.
Litwa winna jednak odpowiedzieć Niemcom tem samem. Komisja licencjal-
na i sfery kierujące litewskim handlem zagranicznym winne w tym wzglę-
dzie dopomóc prywatnemu przedsiębiorcy.

K r o n i k a .

S p r a w a t r a k t a t u h a n d l o w e g o z S o w i e t a -
m i ."Echo" Nr.125./V.1933/:M.S.Z. zbiera materiały dla rokowań w
sprawie podpisania traktatu handlowego z Sowietami. Dotychczas li-
teńsko-sowieckie stosunki handlowe regulowane były na podstawie pro-
wizorycznej ugody. Obecnie, wobec rozwoju stosunków taki stan rzeczy
stał się niewygodny.

R o k o w a n i a h a n d l o w e z e S z w a j c a r j ą ."Echo"
Nr.125./V.1933/:Mimo, iż szwajcarsko-litewski bilans handlowy kształ-
tował się cały czas korzystnie dla Szwajcarii, ta ostatnia czyni dal-
sze przeszkody litewskiemu eksportowi. Dla usunięcia przeszkód w
eksporcie litewskich jaj i masła do Szwajcarii mają być wkrótce pod-
jęte litewsko-szwajcarskie rokowania handlowe.-

R o k o w a n i a h a n d l o w e z H i s z p a n j ą ."Echo"
Nr.125./V.1933/:Mimo tego, iż zawarcie hiszpańsko-litewskiego trakta-
tu handlowego zostało już dawno zdecydowane i rokowania w tej spra-
wie zostały już zakończone, do ostatecznego podpisania jeszcze nie
doszło. Wkrótce dla uregulowania tej sprawy udaje się do Madrytu po-
seł litewski w Paryżu p.Klimas.

D o k o ł a r o k o w a ń h a n d l o w y c h z N i e m c a m i .
"Dzień Kowieński" Nr.101./V.1933/:Jak donoszą z wiarygodnych źródeł,
pomimo sceptycznej opinii, jaka dotąd naogół panowała w sprawie roko-
wań handlowych z Niemcami, rokowania te mają się rozpocząć jeszcze w
tych dniach. Poselstwo niemieckie otrzymało z Berlina instrukcje na-
tychmiastowego powiadomienia M-stwa Spraw Zagr. o chęci Niemiec do na-
wiazania pertraktacji. Tymczasem po powrocie przed świętami wielkanoc-
nymi z Berlina dyrektorów M.S.Z. pp.Łozorajtisa i Kuzminskasa raczej
zanosiło się na odroczenie tych rokowań do jesieni. Ten nagły zwrot
ze strony Niemiec wywołał w dyplomatycznych i gospodarczych sferach
litewskich liczne komentarze.

Jak podają, poseł niemiecki p.Zechlin wrócił 10 b.m. z Berlina z ostatecznymi pełnomocnictwami. Razem z nim przyjechało kilku znawców. Ze strony niemieckiej rokowaniami będzie kierował poseł Zechlin, na czele delegacji litewskiej stanie p.Łozorajtis. Rokowania będą się odbywały w Kownie.

Wśród różnych przypuszczeń na temat nagłego przyspieszenia rokowań z Niemcami m.in. wyrażany jest pogląd, iż w ciągu szeregu ostatnich miesięcy ujawniła się silna tendencja Litwy do wyemancypowania się ze stosunków handlowych z Niemcami, które też zaczynają żywić obawy, iż to gospodarcze uniezależnienie Litwy od rynku niemieckiego może się skończyć zmianą również jej politycznej orientacji. Tem się tłumaczy pragnienie Niemiec rychłego umocnienia rozluźnionych stosunków ekonomicznych.

Dla tych intencji Niemiec bardzo jest niedogodny bojkot niemieckich towarów przez Żydów. Sprawa ta już podobno była nieoficjalnie poruszana przez Niemców w litewskim M.S.Z.

U d z i a ł L i t w y n a ś w i a t o w e j k o n f e r e n c j i r a d j o w e j .Prasa kowieńska /z 9.V.1933/:Na światową konferencję radjową, jaka się odbędzie 15 maja w Lucernie, wyjeżdżają z Litwy dyrektor Radja państwowego inż.Gajgalis oraz inż.Stankiewiczus.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

S p r a w a p r o j e k t u u s t a w y o m e t r y k a c j i c y w i l n e j ."Echo" Nr.125./V.1933/:Jak podają sfery miarodajne, projekt ustawy o metrykacji cywilnej w swej obecnej redakcji nie odpowiada wymaganiom życia. W związku z tem projekt ustawy ma być jeszcze raz opracowany przez specjalną komisję. Jesienią projekt ma być poddany pod głosowanie plenum Rady Stanu.-

P r o j e k t u s t a w y o o d s z k o d o w a n i u z a w y w ł a s z c z o n e g r u n t y ."Echo" /Nr.125./V.1933/:Rada Stanu opracowała już projekt ustawy o wynagrodzeniu z tytułu wywłaszczonego na cele reformy rolnej gruntów. Obecnie do wynagrodzenia takiego pretenduje ok.100 byłych właścicieli majątków.Dotychczas Gabinet Ministrów rozpatrywał każdą tego rodzaju prośbę indywidualnie. Opracowany projekt ustawy przewiduje przepisy ogólne w tej sprawie.

E c h a s p r a w y O l s z e w s k i e g o .Prasa kowieńska /z 9.V.1933/:Jak wiadomo, Sąd Okręgowy zasądził od Olszewskiego powództwo cywilne na rzecz syna zamordowanej Ustjanowskiej. Nieletni syn zabitej musi jednak długo czekać nim cokolwiek otrzyma, gdy tymczasem nie ma z czego żyć.

W tych dniach, jak podają pisma miejscowe, litewskie t-stwo dobroczynne "Žyburelis" otrzymało podanie, w którym wyrażona jest prośba o udzielenie pomocy Ustjanowskiemu, dopóki nie doczeka się przysądzonych mu pieniędzy.

N o w y d o c e n t u n i w e r s y t e t u W. W. "Prasa kowieńska /z 9.V.1933/:W tych dniach wydział medycyny zaprosił na katedrę chorób nerwowych, jako docenta dr.L.Gutmana, który rozpocznie wykłady z rozpoczęciem jesiennego semestru przyszłego roku akademickiego.-

B u d o w a p a ń s t w o w e g o i n s t y t u t u w e t e r y n a r y j n o - b a k t e r j o l o g i c z n e g o "Lietuvos Aidas" Nr.103./V.1933/:W Kownie powstaje nowy instytut weterynaryjno-bakterjologiczny. Budowa gmachu dobiega już końca.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

S t a n p r z e d s i ę b i o r s t w n i e m i e c k i c h n a L i t w i e ."Echo" Nr.125/V.33/:Banki niemieckie w Taurogach i Kibartach znajdują się w ciężkiej sytuacji w związku z bankructwem niemieckiego t-stwa spożywczego w Kiejdanach "Rekord".T-stwo to było finansowane przez kiejdański bank niemiecki.-

